

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI Saziv
Prolečno zasedanje

Komisija za spoljne poslove, dijasporu i strateške investicije
Sednica br. 39
Priština, dana 12.2.2019.godine, u 13:00 časova
Zgrada Skupštine, sala C-203

Z a p i s n i k

Na sednici su prisustvovali: Vjosa Osmani-Sadriu, Time Kadrijaj, Danush Ademi, Glauk Konjufca, Fitore Pacolli, Dukagjin Gorani, Doruntinë Maloku-Kastrati, Elmi Reçica, Evgjeni Thaçi- Dragusha i Zafir Berisha.

Odsutan: Srđan Mitrović.

Ostali učesnici: Yllka Gashi, privranica; Agron Hoti, MIE; Agnesa Haxhiu i Loren Hyseni, KDI i medije.

Osoblje za pomoć Komisije: Minire Hasani i Manush Krasniqi.

Sednicom je predsedavala: Vjosa Osmani-Sadriu, predsednica komisije.

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda;
2. Usvajanje zapisnika sa sednica održanih dana 28 i 30 januara 2019.godine;
3. Načelno razmatranje Nacrt zakona br. 06/L-148 o Dijaspori;
4. Pod razno.

1. Usvajanje dnevnog reda;

Predsednica je utvrdila da je komisija usvojila dnevni red.

2. Usvajanje zapisnika sa održanih sednica dana 28 i 30 januara 2019.godine;

Predsednica je utvrdila da je Komisija usvojila zapisnike sa održanih sednica dana 28 i 30 januara 2019.godine.

3. Načelno razmatranje Nacrt zakona br. 06/L-148 o Dijaspori;

Vjosa Osmani Sadriu, je rekla da Nacrt zakon o dijaspori ispunio je uslove za načelno razmatranje u komisiji. Ona je naglasila da su organizovane nekoliko javne debate o ovom Nacrt zakonu, kao i sastanci sa ministarstvom, gde su predstavljane zabrinutosti i konkretni predlozi komisije. Komisija je usvojila tokom nagledanja primene zakona na snazi, niz preporuka radne grupe, uz svrhu da bi one postale deo ovog Nacrt zakona. Osmani, je rekla da ovaj Nacrt zakona sadrži i sastavne delove, kao što su memorandum sa objašnjenjima, deklaracija o usklađenosti sa zakonodavstvom EU –e kao i finansijska deklaracija, u kojoj se navodi da nije predviđen budžet za implementaciju ovog Nacrt zakona, koje bi trebalo uzeti u obzir tokom rebalansa budžeta.

Evgjeni Thaçi Dragusha, rekla je da ovaj Nacrt zakon je došao kao rezultat rada MDIS-a, javnih rasprava organizovanih u različitim državama, u kojima je komisija imala mogućnosti da bude deo njih prilikom izrade Nacrt zakona. Kao predsedavajuća radne grupe za nadgledanje primene zakona na snazi, ona je rekla da su izdate 10 preporuka, od kojih su neke bile uključene a neke nisu u novom Nacrtu i dodala da se tokom rada između dva čitanja, mogu se takođe uključiti i druge preporuke da konačno učinimo sve što možemo za ovaj Nacrt zakon.

Vjosa Osmani Sadriu, naglasila je da preporuke o nadgledanju primene Zakona na snazi o dijaspori, pokrenuta su na sastanku sa ministrom i u debatama van zemlje i one se amandamentuje tokom razmatranja Nacrt zakona.

Doruntinë Maloku Kastrati, usvojene preporuke u komisiji, rekla je, da je očekivala da se uključe u ovaj Nacrt zakon, dok one treba da se adresiraju kroz amandmane, kao što su zabrinutosti za kulturne centre, pitanje RTK-a kao i promena redosleda nekoliko tačaka u Nacrt zakona. Ona, je rekla, da tačka 4 člana 16 Nacrt zakona, nije uopšte bilo u članu 16 poslednjeg nacrtu, stoga je trebalo uključiti promene i preporuke Komisije.

Vjosa Osmani Sadriu, naglasila je da usvojene preporuke u Komisiji o nadgledanju primene zakona na snazi, odlučili smo da ostaju u dokumentaciji Komisije.

Doruntinë Maloku Kastrati, rekla je da zabrinutost u vezi RTK-a razgovarali samo sa ministrom, ali se oni još uvek nisu adresirali u Nacrt zakon.

Fitore Pacolli, rekla je da je problem da u Nacrt zakon izmene neka bitna pitanja kroz amandmana e a pogotovu kulturnih centra, dok Vlada nema konkretan plan kako upravljati ovim kulturnim centrima. Tokom određivanja jednog atašea, rekla je da smo izrazili zabrinutost oko funkcionisanja jednog kulturnog centra o dijaspori, preko osobe, koji se bira od Vlade Kosova i koji je sam u donošenju odluka u kulturnom centru. Ona je tražila da ministarstvo prouči, da ovi kulturni centri neće imati funkciju prema modelu koji je bio problematičan i koje probleme i poteškoće će biti sada eliminisani. Ministarstvo će imati mogućnost da otvori 5 kulturnih centa, na osnovu budžeta koji poseduje, dok sada se kaže da nema budžeta za 2019.godinu, s obzirom smatra da su suština ovog Nacrt zakona kulturni centri.

Pacolli je rekla da ako nema budžeta za primenu ovog Nacrt zakona, onda ne bi trebalo dalje ići sa ovim Nacrt zakonom, trebalo bi vratiti Vladi. Vlada treba da predloži jedan plan funkcionisanja kulturnih centra, i kako će one upravljati i koja bi trebala biti njihova funkcija.

Doruntinë Maloku-Kastrati, rekla je da problem koji postoji kod kulturnih centara koje smo primetili i tokom poseta u mnogim zemljama, je velika potreba emigranata da imaju više kulturnih centara. U Njemačkoj emigranti su izrazili ogorčenje da sa tako velikom brojem kosovara, nema nijedan kulturni centar. Pozivajući se na stav 2 člana 8, rekla je da treba imati u obzir da gde ima Albanaca, da ima i kulturne centre i ovo pitanje treba da uredi zakonom ili da se utvrdi minimum

albanskog stanovništva tamo , koje ima pravo za kulturni centra ,što bi za Njemačku bilo malo da ima samo jedan kulturni centar.

Time Kadrijaj, podržala je procedure MDIS-a, u vezi izrade ovog Nacrt zakona i saradnju ministarstva sa komisijom tokom javnih debata , u vezi ovog Nacrt zakona. Tokom razmatranje Nacrt zakona, Komisija će se angažovati u svoj amandman, predlažući da u svojstvu radne grupe, radi cela komisija tokom faze razmatranja Nacrt zakona.

Evgjeni Thaçi- Dragusha, dala je do znanja da su pozvani u konferenciji organizovana od strane KDI-ja i Direkcije za istraživanje Skupštine, u vezi istraživanja o kulturnih centara o dijaspori.

Fitore Pacolli, naglasila je da značaj kulturnih centara je važniji od onog što je predstavljeno u papiru. Ona je rekla da nakon diskusije sa civilnim društvom, poslanici i poznavaoци funkcionisanja kulturnih centara , treba da imamo informacije kako one funkcionišu u Evropi i u svetu i kako su organizovane. Navedeno istraživanje, rekla je da je vezano sa funkcionisanjem ovih centara u zemljama regiona ,ali je zainteresovana da zna kako se upravljaju ovi centri kao u Jermeniji, koja je kroz kulturne centre uspela da internacionalizuje pitanje genocida. Kosovski kulturni centri rekla da treba da imaju u funkciji zaštitu naše kulture u svom okrugu u kome žive, da se povezuju sa ograncima univerziteta za albanske studije, studije za Balkan, da se povežu sa akademcima da utiču na njih da pišu o Kosovu.

Pacolli, je rekla da nisam protiv da ima ataše u kulturnim centrima, ali oni moraju imati poseban status, a ne na ovakav način kao što je sad predviđeno.

Elmi Reçica, izrazio je mišljenje da je važno da Nacrt zakon je prosleđen Skupštini i da tokom rada u radnoj grupi, da predstavljene ideje i diskusije članova će biti obuhvaćene u ovaj Nacrt zakon. On je obavestio da je insistirao na osnivanju Albanskih zajednica i da ova pitanje treba da bude za diskusiju , da li će biti deo zakona ili ne, pošto ovaj oblik organizovanja je dokazan i dao je rezultate. Reçica je rekao da kulturni centri bi trebali da se otvore u tim mestima gde Kosovo ima diplomatska predstavništva, isključujući Tiranu, Skoplje Podgoricu pošto u Nacrt zakonu je predloženo da centri funkcionišu u sklopu ambasada. On je dodao da nakon usvajanja ovog zakona, biće usvojeni i podzakonski akti, koji će tačno odrediti koja će biti misija kulturni centara . Reçica je rekao da Komisija treba u načelu da usvoji ovaj Nacrt zakon jer pitanje dijaspore je jedna od najvažnijih pitanja koje Kosovo ima.

Glauk Konjufca, rekao je da u Nacrt zakon nije uključeno najvažnije pitanje a koje je uzimanju odgovornosti od države Kosova, što se tiče obrazovanja na alabanskom jeziku za sve one koji poreklo sa Kosova i koje žele da sačuvaju identitet, jezik, i svoju kulturu. Konjufca je dodao da najvažniji aspekt za koji ima potrebu naša populacija van Kosova, je zaštita identiteta, kulture jezika jer oni žive u drugim mestima i socijalni pritisak, integracija i asimilacija su neki od rizika što se tiče gubljenja jezika i nacionalnog identiteta. On je rekao ako deca i dijaspori ne nauče albanski jezik i ako Republika Albanije i Kosova nisu aktivne i ne preuzimaju ovu odgovornost , izgubiće se najvažniji resurs ,a koji je ljudski resurs. Što se tiče Nacrt zakona, obavestio je da Kosovo ima odgovornosti samo u distribuciji knjiga i za izradi nastavnih planova i programa, ali nije predviđeno ko će učiti đake i ko će plaćati nastavnike. On je takođe obavestio ta tokom poseta realizovanih u dijaspori , naišli na 3 kategorije država , što se tiče organizovanje nastave na albanskom jeziku: kada država pokrova sve troškove , kao što je Švedska , i slučaj Njemačke gde sa nekoliko predmeta može da se postigne sporazum i postoje države koje ništa ne pokrivaju, kao što je slučaj sa Italijom. U ovim državama rekao je da je kritično da Republika Kosova preduzme sve finansijske obaveze. Što se tiče finansiranja organizovanja nastave na albanskom jeziku u dijaspori, Konjufca rako je da je zatražio od Ministarstva da učini analizu što se tiče mogućih troškova, koja nije poslata , ali možemo reći da ova cifra neće preći preko 15 miliona evra.

Fitore Pacolli, rekla je da Nacrt zakon tokom prvog čitanja daje smisao rezolucije , pošto nema konkretnih radnji koje preduzelo Ministarstvo dijaspore. U ovom zakonu, rekla je da Ministarstvo stavlja se u ulogu pomoći koja će pružati dijaspori po Evropi, pomažući im da se integrišu u državi u kojoj žive , kada se zna da svaka država ima svoje politike za integraciju građana, u okviru svog političkog, obrazovnog i socijalnog sistema. Pozivajući se članu 24 Nacrt zakona, koje se odnosi o saradnji iz oblasti sporta , rekla je da ovaj član treba ukloniti jer ovo pitanje nije rad ministarstva. Ona je dalje dodala da Nacrt zakon ima mnogo stvari koje treba da se promene i problem je da se zamene na drugom čitanju ili tokom diskusija u komisiji.

Vjosa Osmani Sadriu, u vezi ne uključivanja preporuka komisije u Nacrt zakon, obavestila je da ova komisija ima dve mogućnosti; da poziva Ministra na sledećoj sednici, gde će se diskutovati ova pitanja ili da načelno usvoji tekst Nacrt zakona i onda između dva čitanja da poziva Ministra i da organizuje zajednički okrugli sto sa civilnim društvom. Ona je dalje dodala, da pitanje finansiranja obrazovanja , pitanje televizijskog programa treba da bude amandman ove komisije. Predlažem da radna grupa o amandmanu ovog Nacrt zakona se sastoji od svih članova komisije, i da poslanica Pacolli izradi amandman u vezi kulturnih centara , poslanik Konjufca da izradi amandman u vezi pitanja obrazovanja i poslanica Maloku da izradi amandman u vezi dela televizijskog programa, dok poslanica Thaçi, pošto je nadgleda primenu zakona, da predlaže amandmane za druga pitanja za koje misle da su ostale van Nacrt zakona.

Time Kadrijaj, izrazila je mišljenje da komisija treba da načelno usvoji ovaj Nacrt zakon i da se između dva čitanja mogu adresirati pokrenuta pitanja.

Elmi Reçica, rekao je da bi komisija trebala da načelno usvoji ovaj Nacrt zakon i da se između dva čitanja amandamentuje. On je dodao da s obzirom da je cela komisija u radnoj grupi, ne bi bilo problema da predloži članova se pretvore u amandmane.

Fitore Pacolli, izrazila je mišljenje da pošto Nacrt zakon će imati potrebe da se menja preko 50%, bolje bi bilo da se pozove Ministra, na način da se odlože neke izmene kroz njega.

Vjosa Osmani Sadriu, o zahtevu poslanice Pacolli, obavestila je da prema procedurama Skupštine, Ministar ne može više da promeni zakon, osim ako ga povlači. Ona, je takođe obavestila da ako komisija insistira da vrati zakon, stvaraće se velika zakašnjenja , pošto trenutno nema funkcionalnih kulturnih centara, a bolje je da izmeni Nacrt zakon između dva čitanja. Ona je predložila da u vezi ovog Nacrt zakona se organizuje javna debata sa civilnim društvom i da se poziva Ministra tokom amandamentovanje ovog Nacrt zakona .

Nakon diskusija, predsednica je ustanovila da komisija je donela sledeći :

Zaključak

Načelno usvajanje Nacrt zakona br. 06/L-148 o dijaspori , sa 7 glasa “Za” i 2 “Uzdržana”

4. Pod razno.

Time Kadrijaj, zatražila je da komisija formira radnu grupu o amandamentovanje Nacrt zakona o dijaspori, posto je načelno usvojen na plenarnoj sednici. Ona je predložila da poslanik Gorani vodi tu radnu grupu.

Vjosa Osmani Sadriu, predlažem da se ispoštuje isto načelo kao i Nacrt zakonom o Dijaspori, da radna grupa bude u potpunom sastavu komisije. U trenutku isteka roka za podnošenje amandmana, oni će se razmatrati i onda Nacrt zakon će biti prosleđen Skupštini za drugo razmatranje. Ona je takođe obavestila da Ministar Pacolli je pozvan da bi nastavio izveštavanje do dana 12 februar 2019.godina i da njegova kancelarija je obavestila, da on ne može doći pre dana 20 februar 2019. Godine.

Sednica je završena u 13:50 časova.

Predsednica komisije,

Vjosa Osmani-Sadriu

Pripremljeno:
Pomoćno osoblje Komisije.